

Nejc Gazvoda: Tih vdih

režija Nejc Gazvoda

Mestno gledališče ljubljansko

★★★★★

Najnovejši dramski in režijski projekt Nejca Gazvode je generacijska drama *Tih vdih*. Kot je značilno za Gazvodove tekste, se tudi ta dogaja na ponovnem srečanju skupine ljudi, v tem primeru družine, po tragediji, v tem primeru je to očetova smrt.

Leto po očetovi smrti se doma končno zbere vsa družina – mama Katarina (Mirjam Korbar) in njeni trije otroci z (nekdanjima) partnerjema. Najstarejši sin Marjan (Jure Henigman) ponovno živi doma. Bajе zato, ker ima težave s hrbtenico in želodcem, zaradi česar težko vozi in je izgubil službo. Doma pije, kadil in spi, nima stikov s sinom pa tudi z drugimi družinskimi člani ne (razen z mlajšo sestro Tamalo, igra jo Lara Wolf, ki jo uči zvižanja cigaret). Ko z mamo le komunicirata, je to predvsem izmenjava zadirčnih replik, iz katerih jasno veje nezadovoljnost do drugega.

Petra (Ajda Smrekar), srednji otrok in prva izmed hčera, pride domov z dolgoletnim partnerjem Janezom (Matej Puc). Tudi njiju je prizadela kriza, ona je po izdanem romanu vpisala doktorat, ga pozneje pustila ter se zaposlila kot prodajalka v knjigarni, kjer prodajajo tudi njen roman. Janez je izgubil službo zaradi prispevka o izkoriščanju trafikantk in trafikantov, zdaj pa se preživlja kot sestavljač horoskopa in popravljavec oziroma poplavljač domov. Preselila sta se v manjše stanovanje, v katerem imata cimre, in kupila rabljen avto.

Z mamo Katarino in bratom Marjanom živi še najmlajša članica družine, Tamala. Kako ji je v resnici ime, ni pomembno, saj je najmlajša in ji morajo vsi večkrat dati jasno vedeti, da je za svoja leta presenetljivo pametna, in nasploh biti pokroviteljski do nje. Tamala se odpravlja v Ljubljano študirat medicino (očitno

Gledališče

že kar ta dan, saj ima pripravljen kovček za selitev, za isti večer pa je dogovorjena tudi za ogled filma s fantom Robijem).

Obišče jih tudi Maja (Tjaša Železnik), Marjanova nekdanja žena in mati njegovega sina Tijana, ki jih ima sicer rada, ampak v svoji sebični in plehki podobi to kaže na svojevrsten način. Tudi ona ima svojo agendo in res ni naključje, da pride na obisk prav na ta dan. Seveda ima vsak svoje težave, poleg finančnih jih pestijo še eksistenčialna kriza (Marjan), morebitna neplodnost (Petra in Janez), previsoka pričakovanja drugih in sebe, kar so nasploh tegobe, značilne za generacijo tridesetinekajletnikov oziroma najstarejših milenijcev, ki so se vpisali na fakulteto polni upanja in ambicij ter končali študij v času finančne krize. Za večji dramatični učinek in gradnjo suspenza ni dovolj, da se zbere na kupu skupina ljudi, ki so si diametralno nasprotni v pogledih na svet in načinu življenja, med predstavo se razkrije vedno več njihovih problemov, ki obsegajo vse, od zlorab v otroštvu (Maja) do neprijetnih spoznanj o sebi (Petra), obudijo tudi vseprisotne težave z alkoholom, seveda pa vsi še vedno prebolevajo smrt očeta in moža.

Tema besedila je zelo relevantna, saj med drugim polemizira manko komunikacije v družini, generacijski prepad (zdaj že kultno razmerje

med babyboomerji in milenijci) ter družinske oziroma partnerske odnose. Problem je, da je žal besedilo slabo napisano, liki, ki so sicer dobro odigrani (med igralci velja izpostaviti Tjašo Železnik in Mateja Puca), niso poglobljeno okarakterizirani (velikokrat so jim dodeljene vloge, stereotipne za njihov spol, kar je opazno pri vseh partnerskih odnosih, ko je ženska vedno sitna, nezadovoljna in nesproščena), pa tudi dialog ni najbolj tekoč, veliko replik je nenaravnih in skorajda nesmiselnih. Vse skupaj je zlasti nejasno zaradi časovnih preskokov na govor, ki ga ima Tamala ob neki priložnosti (ni jasno, kateri, ampak verjetno dobi nagrado, saj ima govor, v katerem se zahvaljuje družini). Prav tako ni jasno, ali je dogajanje postavljeno v čas njenega govora in spremljamo odigrane dogodke iz preteklosti ali je to ponovno srečanje sedanost in je njen govor v prihodnosti.

Precej realistično zastavljen koncept rušita nejasna lok in fokus predstave. Da bi bila uprizoritev res generacijska, bi moral biti tekst predvsem zreduciran na manj problemov in z jasnejšimi liki. Tako žal gledamo vse probleme tega sveta, razdeljene med šest oseb in strnjene v slabi dve uri odrskega dogajanja.

NIKA ŠVAB

Leto dni po očetovi nepričakovani smrti se odtujena družina zbere doma. FOTO PETER GIODANI